

රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

ආර්ථිකවිද්‍යාව පිළිබඳ ශාස්ත්‍රපති උපාධි පාඨමාලාව - 2015/2016

දෙවන සමාසික අවසාන පරීක්ෂණය - 2017 අප්‍රේල්

MAE 5200 - ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය

කාලය : පැය 03 යි.

ප්‍රශ්න පහකට (05) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(ගණක යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමට අවසර ඇත.)

01.

- i. ව්‍යාපෘතියක් යනු කුමක් දැයි නිර්වචනය කර ව්‍යාපෘතියක ඇති සුවිශේෂී ලක්ෂණ ලයිස්තුගත කරන්න.
(ලකුණු 04)
- ii. වර්තමානයේ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු වීම කෙරෙහි බලපා ඇති හේතු හතරක් (04) කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
(ලකුණු 04)
- iii. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ත්‍රිකෝණය (Project Management Triangle) නිර්වචනය කර එහි ප්‍රධාන සංඝටක කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

02.

- i. ව්‍යාපෘති විෂය පථ ප්‍රකාශයක (Project Scope Statement) අඩංගු ප්‍රධාන අංග කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
(ලකුණු 04)
- ii. විෂය පථ ඇදියාම (Scope creep) යනු කුමක්දැයි දක්වා එය ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම කෙරෙහි බලපෑ හැක්කේ කෙසේදැයි විස්තර කරන්න.
(ලකුණු 04)
- iii. ව්‍යාපෘති ජීව චක්‍රයේ ප්‍රධාන පියවරයන් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

03.

- i. වැඩ බෙදුම් ව්‍යුහය (Work Breakdown structure) උදාහරණයක් ආශ්‍රයෙන් කෙටියෙන් විස්තර කර ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය කෙරෙහි එහි ඇති වැදගත්කම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
(ලකුණු 04)
- ii. වැඩ බෙදුම් ව්‍යුහය (Work Breakdown structure) ව්‍යාපෘති ඡාලයකින් (Network Diagram) වෙනස් වන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න.
(ලකුණු 04)
- iii. කාර්යයන් 5 - 7 කින් පමණ සමන්විත කල්පිත ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ව්‍යාපෘති ඡාලයක් ඇඳ ව්‍යාපෘති කාලය ගණනය කරන ආකාරය පෙන්වන්න.
(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

04.

- i. ව්‍යාපෘති වලදී වඩා හොඳ ඇස්තමේන්තු පිළියල කිරීම සඳහා ඉවහල් වන උපදේශන හතරක් (04) කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- ii. වගකීම් න්‍යාසය (Responsibility Matrix) විස්තර කර ව්‍යාපෘති කළමනාකරණයේදී එය ප්‍රයෝජනවත් වන ආකාරය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. ඇතැම් විට ව්‍යාපෘති කාලය කෙටි කිරීමට අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි දැයි සාකච්ඡා කර පහත වගුවේ දී ඇති කාර්යයන් සඳහා පිරිවැය ආනතීන් (Cost slopes) ගණනය කරන්න.

කාර්යය	සාමාන්‍ය කාලය (සති)	කඩිනම් කාලය (සති)	සාමාන්‍ය පිරිවැය	කඩිනම් පිරිවැය
අත්තිවාරම දැමීම	3	2	700	900
බිත්ති සෑදීම	4	3	300	450
වහල සෑදීම	4	2	1200	1400
ජනේල සවි කිරීම	1	1	400	400
උළුවහු සවිකිරීම	1	1	300	300
විදුලි රැහැන් ඇදීම	3	1	200	400
කපලාරු කිරීම	2	1	300	450
උපාංග සවි කිරීම	1	1	600	600
තීන්ත ආලේප කිරීම	3	2	500	625
පිරිසිදු කිරීම	1	1	100	100

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

05.

- i. ව්‍යාපෘතියකදී මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි අවදානම් සඳහා දැක්විය හැකි ප්‍රතිචාර (Responses) වර්ග හතරක් (04) කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- ii. ව්‍යාපෘතියක සම්පත් සැලසුම් කිරීම වැදගත් වන්නේ ඇයි යන්න සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 04)
- iii. පහත සඳහන් සංකල්ප හැකි අවස්ථා වල රූප සටහන් යොදා ගනිමින් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
 - a) ව්‍යාපෘති අවසන් කිරීමේ පිරික්සුම් ලැයිස්තුව (Project closure Check-list)
 - b) අවධානම් ආකෘතිය (Risk Profile)
 - c) ව්‍යාපෘති ප්‍රමුඛතා න්‍යාසය (Project Priority Matrix)
 - d) ගැන්ට් සටහන (Gantt Chart)

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

06.

i. ව්‍යාපෘතියක අවධානම යනු කුමක් දැයි පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 03)

ii. ව්‍යාපෘතියක අවධානම අවම කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රමයක් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 03)

iii. පහත දැක්වෙන්නේ “XY” සමාගම රුපියල් 50,000,000/= මූලික ආයෝජනයක් දරා ආරම්භ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ව්‍යාපෘතියකට අදාළ තොරතුරුයි. එහි අපේක්ෂිත ශුද්ධ ආදායම සම්භාවිතාව හා සම්බන්ධ වේ.

කාල පරිච්ඡේදය	ශුද්ධ ආදායම රු. '000'	සම්භාවිතාව
1	15000	0.2
	20000	0.3
	25000	0.5
2	50000	0.3
	75000	0.3
	100000	0.4

ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රාග්ධන පිරිවැය 10% ලෙස සලකා විචලන සංගුණකය ඇසුරෙන් අවධානම් පිළිබඳව ඔබගේ නිගමනය ලබා දෙන්න.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 12)

07. පහත දැක්වෙන්නේ “RTS” නැමැති ව්‍යාපෘතියට අදාළ දත්ත වේ.

ක්‍රියාවලිය	පූර්ව ක්‍රියාවලිය	අපේක්ෂිත කාලය (සති)	අපේක්ෂිත වියදම එක් සතියක් සඳහා රු. “000”
A	-	2	50
B	A	10	60
C	A	4	100
D	A	5	150
E	B	5	60
F	C	8	75
G	D	8	200
H	EF	4	50
I	HG	4	100

i. ඡාලය ඇඳ අවධි මාවත සොයන්න.

(ලකුණු 03)

ii. ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමේ අවම කාලය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 03)

iii. මූලින් පටන් ගෙන මූලින් අවසන් කිරීමේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 03)

iv. පමා වී පටන් ගෙන පමා වී අවසන් කිරීමේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 12)

08.

- i. ව්‍යාපෘති ජීව වක්‍රයේ ප්‍රධාන පියවරයන් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 04)
 - ii. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේදී ව්‍යාපෘති කළමනාකරුවකුගේ කාර්යභාරය කුමක් විය යුතුද? ව්‍යාපෘති කළමනාකරුවකු සතුව පැවතිය යුතු කුසලතා ව්‍යාපෘතියක සාර්ථකත්වය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
 - iii. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණයේදී ගුණාත්මක විශ්ලේෂණය (SWOT Analysis) යොදාගත හැක්කේ කෙසේ දැයි උදාහරණයක් මගින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- (මුළු ලකුණු 12)

09.

- i. ව්‍යාපෘති තරා කිරීම (Ranking Projects) යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්ද? කල්පිත උදාහරණයක් ආශ්‍රයෙන් නිරපේක්ෂ තරා කරණය සහ සාපේක්ෂ තරා කරණය කරන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
- ii. පහත සඳහන් වනුයේ A සහ B යන ව්‍යාපෘති සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද ශුද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් වේ.

කාලය	ශුද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහය (රු. බිලියන)	
	A ව්‍යාපෘතිය	B ව්‍යාපෘතිය
0	-300	-405
1	-387	134
2	-193	134
3	-100	134
4	500	134
5	500	134
6	850	134
7	100	134

- a) ඉහත ව්‍යාපෘති දෙක සඳහා දී ඇති දත්ත පදනම් කර ගනිමින් 12% ක වට්ටම් අනුපාතිකය යටතේ ශුද්ධ වර්තමාන වටිනාකම (NPV) ගණනය කොට ඒ තුළින් වඩා හොඳ ව්‍යාපෘතිය තෝරන්න.
- b) වට්ටම් අනුපාතිකය 14% දක්වා ඉහළ ගිය හොත් ඔබගේ තීරණය කුමක්ද?
- c) ඉහත ව්‍යාපෘති දෙක සඳහා අභ්‍යන්තර ඉපයුම් අනුපාතය (IRR) ගණනය කොට ඒ තුළින් වඩා හොඳ ව්‍යාපෘතිය තෝරන්න.

(ලකුණු 09)
(මුළු ලකුණු 12)

@@@@@@@

Discount factors: Present value of \$1 to be received after t years $1/(1+r)^t$.

	Interest Rate per Year															
	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%	15%	
1	.990	.980	.971	.962	.952	.943	.935	.926	.917	.909	.901	.893	.885	.877	.870	
2	.980	.961	.943	.925	.907	.890	.873	.857	.842	.826	.812	.797	.783	.769	.756	
3	.971	.942	.915	.889	.864	.840	.816	.794	.772	.751	.731	.712	.693	.675	.658	
4	.961	.924	.888	.855	.823	.792	.763	.735	.708	.683	.659	.636	.613	.592	.572	
5	.951	.906	.863	.822	.784	.747	.713	.681	.650	.621	.593	.567	.543	.519	.497	
6	.942	.888	.837	.790	.746	.705	.666	.630	.596	.564	.535	.507	.480	.456	.432	
7	.933	.871	.813	.760	.711	.665	.623	.583	.547	.513	.482	.452	.425	.400	.376	
8	.923	.853	.789	.731	.677	.627	.582	.540	.502	.467	.434	.404	.376	.351	.327	
9	.914	.837	.766	.703	.645	.592	.544	.500	.460	.424	.391	.361	.333	.308	.284	
10	.905	.820	.744	.676	.614	.558	.508	.463	.422	.386	.352	.322	.295	.270	.247	
11	.896	.804	.722	.650	.585	.527	.475	.429	.388	.350	.317	.287	.261	.237	.215	
12	.887	.788	.701	.625	.557	.497	.444	.397	.356	.319	.286	.257	.231	.208	.187	
13	.879	.773	.681	.601	.530	.469	.415	.368	.326	.290	.258	.229	.204	.182	.163	
14	.870	.758	.661	.577	.505	.442	.388	.340	.299	.263	.232	.205	.181	.160	.141	
15	.861	.743	.642	.555	.481	.417	.362	.315	.275	.239	.209	.183	.160	.140	.123	
16	.853	.728	.623	.534	.458	.394	.339	.292	.252	.218	.188	.163	.141	.123	.107	
17	.844	.714	.605	.513	.436	.371	.317	.270	.231	.198	.170	.146	.125	.108	.093	
18	.836	.700	.587	.494	.416	.350	.296	.250	.212	.180	.153	.130	.111	.095	.081	
19	.828	.686	.570	.475	.396	.331	.277	.232	.194	.164	.138	.116	.098	.083	.070	
20	.820	.673	.554	.456	.377	.312	.258	.215	.178	.149	.124	.104	.087	.073	.061	

Discount factors: Present value of \$1 to be received after t years $1/(1+r)^t$.

	Interest Rate per Year																													
	16%	17%	18%	19%	20%	21%	22%	23%	24%	25%	26%	27%	28%	29%	30%															
1	.862	.855	.847	.840	.833	.826	.820	.813	.806	.800	.794	.787	.781	.775	.769															
2	.743	.731	.718	.706	.694	.683	.672	.661	.650	.640	.630	.620	.610	.601	.592															
3	.641	.624	.609	.593	.579	.564	.551	.537	.524	.512	.500	.488	.477	.466	.455															
4	.552	.534	.516	.499	.482	.467	.451	.437	.423	.410	.397	.384	.373	.361	.350															
5	.476	.456	.437	.419	.402	.386	.370	.355	.341	.328	.315	.303	.291	.280	.269															
6	.410	.390	.370	.352	.335	.319	.303	.289	.275	.262	.250	.238	.227	.217	.207															
7	.354	.333	.314	.296	.279	.263	.249	.235	.222	.210	.198	.188	.178	.168	.159															
8	.305	.285	.266	.249	.233	.218	.204	.191	.179	.168	.157	.148	.139	.130	.123															
9	.263	.243	.225	.209	.194	.180	.167	.155	.144	.134	.125	.116	.108	.101	.094															
10	.227	.208	.191	.176	.162	.149	.137	.126	.116	.107	.099	.092	.085	.078	.073															
11	.195	.178	.162	.148	.135	.123	.112	.103	.094	.086	.079	.072	.066	.061	.056															
12	.168	.152	.137	.124	.112	.102	.092	.083	.076	.069	.062	.057	.052	.047	.043															
13	.145	.130	.116	.104	.093	.084	.075	.068	.061	.055	.050	.045	.040	.037	.033															
14	.125	.111	.099	.088	.078	.069	.062	.055	.049	.044	.039	.035	.032	.028	.025															
15	.108	.095	.084	.074	.065	.057	.051	.045	.040	.035	.031	.028	.025	.022	.020															
16	.093	.081	.071	.062	.054	.047	.042	.036	.032	.028	.025	.022	.019	.017	.015															
17	.080	.069	.060	.052	.045	.039	.034	.030	.026	.023	.020	.017	.015	.013	.012															
18	.069	.059	.051	.044	.038	.032	.028	.024	.021	.018	.016	.014	.012	.010	.009															
19	.060	.051	.043	.037	.031	.027	.023	.020	.017	.014	.012	.011	.009	.008	.007															
20	.051	.043	.037	.031	.026	.022	.019	.016	.014	.012	.010	.008	.007	.006	.005															